

KRITISCHE INWONERS NIET TE SPREKEN OVER "MACHT MISBRUIKEND" OVERHEIDSORGAAN COA

Nog altijd gespannen situatie rond 'asielhotel' 't Elshuys Albergen

Shot by fotofrafie

De overheid splitste Albergen vorig jaar een asielzoekerscentrum in de maag. Het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) kocht in het geniep in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid hotel 't Elshuys en wilde daar snel 150 tot 300 vluchtelingen in plaatsen. Het project loopt nu grote vertraging op, omdat het overheidsorgaan de vergunningen niet rond heeft, maar ondertussen wel illegaal bouwwerkzaamheden verricht. De situatie in het Overijsselse dorpje is explosief, stellen ingewijden. "Dwang is een hele onprettige manier om burgers te overvallen."

Ido Dijkstra

De 3500 inwoners van het dorpje Albergen, gemeente Tubbergen, hebben in een klein jaar tijd op onaangename wijze kennisgemaakt met de ijzeren vuist van het Kabinet Rutte IV en de slappe knieën van de eigen lokale bestuurders. In augustus 2022 werd landelijk bekend dat hotel 't Elshuys was verkocht aan het COA – de instantie die in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid de opvang van asielzoekers regelt – om er 150 tot 300 asielzoekers voor lange tijd te huisvesten. Het gemeentebestuur vertelde toen aan bezorgde burgers en de media totaal verrast en overrompeld te zijn door de regering en geen keuze te hebben gehad.

Dat bleek net even anders te zitten. Al vanaf april 2022 waren lokale bestuurders in gesprek met het COA. Zij zijn daarbij zwaar onder druk gezet door het overheidsorgaan en bezweken, zo blijkt uit documentatie die RTV Oost opvroeg. "Aangekondigd dat als ze niet meewerken, dat dwang dan reëel is", schrijft Joeri Kapteijns, bestuurder van het COA, in een interne memo. De gemeente wilde inbrengen dat een asielzoekerscentrum niet in het bestemmingsplan past, maar zou Tubbergen die route bewandelen, dan dreigde het COA het Rijk aan te sporen om "dwingend instrumentarium in te zetten", aldus Kapteijns, met als gevolg dat de gemeente de regie kwijtraakt.

gen dat een asielzoekerscentrum niet in het bestemmingsplan past, maar zou Tubbergen die route bewandelen, dan dreigde het COA het Rijk aan te sporen om "dwingend instrumentarium in te zetten", aldus Kapteijns, met als gevolg dat de gemeente de regie kwijtraakt.

COA overtrad al drie keer de regels door zonder vergunning verbouwingen te doen

Toen het nieuws openbaar werd, kwamen de inwoners van Albergen – die niet geïnformeerd waren – in opstand. Zij zijn boos over de geniepige besluitvorming en vrezen voor ontwrichting van de hechte dorpscultuur. John de Vries, voormalig medewerker van politie en marechaussee, woont op acht meter afstand

van het asielhotel en vertelt aan De Andere Krant "het verschrikkelijk te vinden dat mensen hun land uit moeten vluchten" en dat de Albergers best willen meedenken. "Alleen, we moeten wel ons verstand gebruiken: een kleine gemeenschap als de onze overspoelen met 150 tot 300 asielzoekers is vragen om problemen. Dat weet ik uit eigen ervaring."

De inwoners van Albergen zagen al snel in dat hun protesten tot niets leidden. Staatssecretaris Justitie en Veiligheid, Eric van der Burg (VVD), liet vorige zomer al weten dat hij gaat "doorzetten, ook al zijn de gemeente en de bewoners het er niet mee eens. Het is kiezen tussen buikpijn of hoofdpijn". Sommige media frameden de inwoners als racisten. De Vries: "Albergen dient als voorbeeld voor Nederland. Als dit project niet slaagt, dan betekent dat dat de methode van dwang gestopt kan worden. Het zou een signaal voor heel Nederland zijn. Dus worden alle trucs uit de kast getrokken om het toch voor elkaar te krijgen." De inwoners besloten zich na de zomer 2022 meewerkend op te stellen, in ruil voor volledige transparantie van

het COA en de gemeente. "We willen het dan aan de voorkant helemaal goed regelen, hebben we gezegd. Officieel mag er pas een asielzoeker in als er een bestuursovereenkomst is en een getekend veiligheidsplan ligt. Wij als bewoners zorgen voor de input omdat wij de buurt kennen. Ook is de afspraak met de staatssecretaris gemaakt dat alle financiën gedekt worden door Den Haag. Wat nu steeds blijkt: het Rijk en het COA hebben de zaakjes niet op orde. We worden nog steeds slecht ingelicht, vergunningen ontbreken en de financiële verantwoording is niet op orde."

Het COA heeft nog steeds geen volledige (omgevings)vergunningen aangevraagd. Wel zijn er al drie verbouwingen geweest en sloopwerkzaamheden. De Vries: "Dit zijn onrechtmatige bouwwerkzaamheden geweest. Eerst is er een brandcompartiment geplaatst, daarna een zware stroomkabel aangelegd en recent een hoge luchtafvoer geplaatst." De gemeente Tubbergen bevestigt drie keer een bouwstop te hebben opgelegd. "Als een overtreding is geconstateerd, zijn wij verplicht om de overtreder in de gelegenheid te stellen om alsnog een vergunning aan te vragen. Als duidelijk is dat hiervoor geen vergunning verleend kan worden, moeten de pijpen/afvoeren alsnog worden verwijderd. Tot die tijd kunnen wij COA dus niet hten ze te verwijderen", laat 5.1.2e Leferink, woordvoerder van de gemeente weten. De stops zijn elke keer afgekondigd nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd en dus blijvend van aard zijn, constateert De Vries, die dit "maffia praktijken van een totaal onbetrouwbare partij die zijn macht misbruikt" noemt. "En de gemeenteambtenaren kijken weg."

Het COA laat bij monde van woordvoerder Bob van 't Klooster weten dat de bouwstops het gevolg van een misverstand zijn. "De plaatsing van een afvoerpijp is door de gemeente als uitbreiding van het pand aangemerkt, waar wij dachten dat dit onderdeel was van de bestaande afzuiginstallatie. Die werkzaamhe-

den zijn direct stop gezet en moeten nu wachten tot na de vergunningverlening." De inwoners hekelen de ondoorzichtige werkwijze van het overheidsorgaan. "We hadden samen best tot een oplossing kunnen komen. Ook al werden we gedwongen, we hebben ons altijd welwillend opgesteld, maar er wordt niks meer gedaan. Als het COA zich gewoon als goede betrouwbare buur zou gedragen, waren de gemoederen hier niet zo opgelopen", vertelt De Vries.

Hoe nu verder? Het COA en de gemeente geven aan dat hoogstwaarschijnlijk na de zomer of in het najaar een vergunning wordt afgegeven. Van 't Klooster verwacht dat "als wij de vergunning hebben gekregen, er nog enkele weken nodig zijn voor de verbouwing van het hotel. Als die is gedaan, zullen wij er snel daarna de eerste vluchtelingen huisvesten." Bewoners beschrijven de situatie in Albergen ondertussen als "explosief". Douwe Leuvelde, een andere Alberger, geeft aan dat de dwang van de overheid volledig in het verkeerde keelgat is geschoten. "De Raad van State heeft zelfs negatief geadviseerd over dwang. Deze manier van doen is onwenselijk en past absoluut niet binnen een democratie." De Dorpsraad Albergen – een groep dorpeelingen die altijd in verbinding heeft gestaan met gemeente Tubbergen om zaken in de dorpskern te realiseren – is inmiddels helemaal klaar met de lokale ambtenarij en heeft laten weten de banden te hebben verbroken. Als statement is dit niet rechtstreeks, maar via de media bekend gemaakt. "De Dorpsraad concludeert dat het huidige college van B&W door nalatigheid van behoorlijk bestuur, besluitvorming en communicatie over vele Albergerse maatschappelijke onderwerpen geen volwaardige gesprekspartner meer is", schrijven zij. Burgervertegenwoordiger Hennie de Haan maakt na tien maanden de balans op: "Geen probleem is opgelost. Er zijn alleen grotere problemen gecreëerd. Dwang is een hele onprettige manier om de burgers te overvallen." ■

Tien jaar: punt of komma?

De gemeente heeft de inwoners van Albergen toegezegd dat 't Elshuys maximaal tien jaar gaat dienen als opvanglocatie, aflopend op 1 november 2032. Het COA wil die termijn niet vast laten leggen in een bestuurdersovereenkomst, stelt John de Vries. "Ze willen dat niet juridisch aftimmeren. Kapteijns heeft ons mondeling toegelicht dat ze na tien jaar weer verder gaan kijken. Dat is geen punt, maar een komma." Bob van 't Klooster van het COA ontkent deze aantijging. "De termijn van tien jaar wordt opgenomen. Daarover is tussen gemeente en COA geen discussie". De Vries wijst naar andere locaties, zoals Budel en Zenderen, waar de bewoners zeggen dat er andere afspraken zijn gemaakt. "Over tien jaar zit er een andere gemeenteraad en spelen ze het spel op een andere manier." Van 't Klooster stelt bij navraag van De Andere Krant nogmaals dat "in de overeenkomst die tien jaar wordt opgenomen. De gemeente heeft daarmee de zekerheid dat na tien jaar een punt gezet wordt achter deze opvang op basis van deze overeenkomst." De Vries vertrouwt het niet. "Ze doen toch vooral wat ze zelf in hun hoofd en planning hebben." ■